

Varianten van privé-taalgebruik

Zelfspraak en representatieve spraak

Scriptie ter verkrijging van de graad “Master of arts” in de filosofie
Radboud Universiteit Nijmegen

Radboud Universiteit Nijmegen

Rob Evertse, s1010261
Aantal woorden: 11329
Professor L.B.W. Geurts
FTR-FIMA11
20 ECTS
31 januari 2020

Hierbij verklaar en verzeker ik, Rob Evertse, dat deze scriptie zelfstandig door mij is opgesteld, dat geen andere bronnen en hulpmiddelen zijn gebruikt dan die door mij zijn vermeld en dat de passages in het werk waarvan de woordelijke inhoud of betekenis uit andere werken – ook elektronische media – is genomen door bronvermelding als ontlening kenbaar gemaakt worden.

Plaats: Nijmegen
Datum: 31 januari 2020

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Zelfspraak	6
2.1	Privé-verplichtingen	8
2.2	Toepassingen zelfspraak	12
3	Representationele spraak	15
3.1	Representeren en inbeelden	17
3.2	Toepassingen representationele spraak	20
4	Varianten van privé-taalgebruik	25
5	Conclusie	27
6	Bibliografie	28

Samenvatting

De nadruk binnen de literatuur over privé-taalgebruik ligt op het begrip ‘zelspraak’. In veel gevallen lijkt privé-taalgebruik zelfs gelijk te worden gesteld aan zelspraak. Er zijn echter ook andere toepassingen van taal te bedenken waarbij we niet tegen onszelf spreken. Ik zal in dit paper twee verschillende vormen van privé-taalgebruik bespreken: zelspraak en representatieve spraak. De eerste is een vorm van communicatie met jezelf, terwijl de ander taalgebruik inbeeldt. Door zelspraak af te zetten tegen representatieve spraak, zal blijken dat er ook varianten van privé-taalgebruik zijn die niet te reduceren zijn tot zelspraak. Op basis hiervan zal ik concluderen dat privé-taalgebruik gevarieerd is, en onder meer bestaat uit zelspraak en representatieve spraak.

1 Inleiding

In de literatuur over privé-taalgebruik ligt de nadruk op zelspraak, letterlijk: praten tegen jezelf.¹ Dit heeft geleid tot uitgebreide filosofische en psychologische commentaren op het ontstaan en de mechanismen achter zelspraak en diens geocaliseerde variant *private speech* (Langland-Hassan en Vicente 2018, 9). De nadruk op zelspraak schetst een vrij eenzijdig beeld van ons privé-taalgebruik – alsof privé-taal enkel dient om met onszelf te communiceren. Dit doet naar mijn mening geen recht aan de variëteit van taal. Net zoals sociaal taalgebruik, komt ook privé-taalgebruik in vele vormen voor (Martínez-Manrique en Vicente 2015, 6, 8; Geurts 2018, 275). Taal kan inderdaad dienen om tegen onszelf te praten, maar speelt ook een belangrijke rol bij andere functies.

Een van deze functies is het uitdrukken van pijnervaringen. Al op jonge leeftijd gebruiken mensen uitdrukkingen als ‘*boo-boo*’, ‘*ouch*’, en ‘*owie*’ om aan anderen kenbaar te maken dat ze pijn hebben (Stanford, Chambers, en Craig 2005, 279). Opmerkelijk is dat mensen ook buiten het gezelschap van anderen hun pijn vocaliseren. Dit kan een automatische reactie zijn, maar het vocaliseren van pijn kan een individu ook helpen bij het doorstaan van pijn (Swee en Schirmer 2015, 326). Hiermee maak je jezelf niet duidelijk dat je pijn hebt (zoals je met zelspraak zou doen), maar breng je een vecht-of-vlucht-reactie bij jezelf teweeg (Stephens, Atkins, en Kingston 2009, 1060; Stephens en Umland 2011, 1274) en leidt je jezelf af van je pijn (Swee en Schwirmer 2015, 327). Het gebruik van andere spieren (zoals bij het vocaliseren van je pijnervaring) kan, net als diep ademen en met je vingers tikken, afleiden van de pijn.

Een andere functie van privé-taalgebruik is het instuderen van een telefoonnummer of lijstje (Geurts 2018, 275). Het constante herhalen van een

¹In de literatuur worden verschillende termen gebruikt voor zelspraak, waaronder: self-talk, talking to yourself, inner speech, egocentric speech, covert self-talk, internal conversations/internal dialogues/internal monologues, verbal thoughts, inner voice, implicit language, en silent thinking.

telefoonnummer dient niet om aan jezelf te duidelijk te maken dat je die informatie graag wilt onthouden, maar vestigt je aandacht net zolang op die cijferreeks totdat die informatie wordt opgenomen in je werkgeheugen. Het gebruik van taal lijkt hier dus meer te maken te hebben met denken en herinneren dan met communiceren. Net als in het vorige voorbeeld, blijkt ook hier dat een te sterke nadruk op zelfspraak onvoldoende zicht biedt op de manieren waarop mensen in de praktijk gebruik maken van taal.

Toch worden deze (en andere) toepassingen van taal vaak nog begrepen als vormen van zelfspraak (Langland-Hassan en Vicente 2018, 1; Perrone-Bertolotti et al. 2014, 221, 223; Hurlburt, Heavey, en Kelsey 2013, 1482, 1485-1486). De vele variaties van privé-taalgebruik worden daarmee gereduceerd tot, en gelijkgesteld aan, spreken tegen jezelf (zie: San Martín Martínez, Boada i, en Feigenbaum 2011; Vicente en Martínez-Manrique 2011). Dit is niet enkel problematisch voor ons begrip van privé-taalgebruik, maar ook voor ons begrip van zelfspraak. Door zelfspraak alsmaar breder in te vullen, en steeds meer toepassingen onder deze noemer te plaatsen, vertroebelt de grens tussen wat wel en geen zelfspraak is. Beter zicht op de variaties van privé-taalgebruik draagt dus, net als meer aandacht voor de verschillende toepassingen, mede bij aan ons begrip van zelfspraak in strikte zin.

Een kleine minderheid van de auteurs maakt wel onderscheid tussen verschillende vormen van privé-taalgebruik, maar bespreekt dat slechts terloops (Gregory 2016, 654; Geurts 2018, 274-275), of gebruikt dit onderscheid enkel om hun eigen begrip van zelfspraak tegen af te zetten (Honeycutt 2019, 1-2; Martínez-Manrique en Vicente 2015, 6-7, 11-12). Hoewel een korte bespreking beter is dan geen bespreking, blijft het lastig om op basis van de bestaande literatuur duidelijk zicht te krijgen op de varianten en functies van privé-taalgebruik.

Mijn stelling zal zijn dat privé-taalgebruik gevarieerd is, en niet kan worden gereduceerd tot zelfspraak. Daarvoor zal ik onderscheid maken tussen twee soorten privé-taalgebruik: zelfspraak en representatieve spraak. Deze twee vormen zal ik – in plaats van ze enkel te benoemen – uitgebreid behandelen en toelichten in deze scriptie. Hoewel bepaalde toepassingen sterk op elkaar kunnen lijken, en het in sommige gevallen niet duidelijk zal zijn of je met de ene of de andere vorm te maken hebt, functioneren zelfspraak en representatieve spraak doorgaans op een totaal andere manier. Waar de eerste een vorm van communicatie met jezelf betreft, kan de tweede spraak beter worden begrepen als een vorm van mentaal inbeelden. Zelfspraak en representatieve spraak passen taal dus op een andere manier toe. Zelfspraak communiceert met jezelf, en representatieve spraak representeert taalgebruik. Dit onderscheid toont aan dat privé-taalgebruik gevarieerd is, en onder meer bestaat uit zelfspraak en representatieve spraak.

Voor dit onderscheid baseer ik me op Geurts' (2018) zelfspraaktheorie. Onze zelfspraak valt het beste te begrijpen in termen van privé-verplichtingen (*private commitments*). De taalhandelingen die we aan anderen richten als

beweringen, beloftes en bevelen, passen we op onszelf toe in de vorm van overtuigingen en intenties. Deze vorm van privé-taalgebruik zet ik af tegen representatieve spraak. Hiervoor baseer ik me op het onderscheid dat Gregory (2016) maakt tussen zelfspraak en representatieve spraak (*imagined speech*). Hoewel taalgebruik gerepresenteerd kan worden, wordt het inbeelden van gesprekken en taaluitingen vaak enkel gezien als een functie van mentaal inbeelden, en niet als een mogelijke toepassing van taal. Het inbeelden van taal helpt ons onder meer met planning, motivatie, en het verwerken van moeilijke momenten. Taal dient hier dus geen communicerende rol, maar is betrokken bij het inbeelden van taalgebruik.

Voordat ik kan concluderen dat privé-taalgebruik gevarieerd is, en zelfspraak en representatieve spraak niet tot elkaar kunnen worden gereduceerd, zal ik in sectie 2 toelichten wat zelfspraak is. In sectie 2.1 laat ik zien dat de relatie tussen zelfspraak en sociale spraak het beste kan worden begrepen in termen van (privé-)verplichtingen. In sectie 2.2 zal ik vervolgens enkele toepassingen van deze vorm van privé-taalgebruik bespreken. Daarmee wordt duidelijk hoe we zelfspraak op onszelf toepassen. Vervolgens maak ik in sectie 3 de overstap naar representatieve spraak. In sectie 3.1 zal ik laten zien dat representatieve spraak het beste te begrijpen is als een vorm van mentale inbeelding. In sectie 3.2 zal ik vervolgens weer toelichten hoe mensen deze vorm van privé-taalgebruik kunnen toepassen. Tenslotte vergelijk ik de twee vormen in sectie 4. Uit deze vergelijking zal blijken dat er een functioneel verschil is, maar dat dat onderscheid lang niet altijd even helder is.

2 Zelfspraak

Het onderzoek naar zelfspraak kent een lange geschiedenis. Een van de eerste verwijzingen naar zelfspraak is al terug te vinden in Plato's *Theaetetus* (Langland-Hassan en Vicente 2018, 3; De Guerrero 2005, 1-2). Volgens Plato komt denken voort uit de conversaties die de ziel met zichzelf voert:

“I mean the conversation which the soul holds with herself in considering anything. [190] I speak of what I scarcely understand; but the soul when thinking appears to me to be just talking-asking questions of herself and answering them, affirming and denying. And when she has arrived at a decision...this is called her opinion....To form an opinion is to speak, and opinion is a word spoken, – I mean, to oneself and in silence, not aloud or to another.”
(*Theaetetus* 190a, vertaling door Jowett 1871, 193)

De exacte relatie tussen denken en spreken blijft een belangrijk onderwerp binnen het onderzoek naar zelfspraak (zie: Vicente en Martínez-Manrique 2011; Martínez-Manrique en Vicente 2015; Perrone-Bertolotti et al. 2014; DeSouza, DaSilviera, en Gomes 2008; Łysiak en Puchalska-Wasyl 2019; Markus en Nurius 1986). Vele eeuwen na Plato werd deze relatie grondig herzien door de Russische psycholoog Lev Vygotsky (1962, 1987), wiens invloedrijke theorie over taalverwerving nog steeds breed wordt gedragen binnen het zelfspraakdebat (Langland-Hassan en Vicente 2018, 20-21; De Guerrero 2005, 3).

Vygotsky beweerde dat denken en spreken oorspronkelijk gescheiden systemen zijn die pas rond het derde levensjaar met elkaar verweven raken. Dat wil zeggen dat denken in een vroeg stadium nog geen talige vorm heeft en taal nog niet kan worden gebruikt om de eigen gedachten mee te structureren. Om handelingen uit te voeren zijn kinderen de eerste jaren van hun leven dus afhankelijk van de externe instructies van anderen (zoals ouders en verzorgers). Zij corrigeren en sturen het gedrag van een kind in de gewenste richting. Taal heeft in die fase een uitsluitend ‘externe’ functie tussen verzorger en kind (Vicente en Martínez-Manrique 2011, 213-214; Langland-Hassan en Vicente 2018, 22-23). Pas rond de 20 maanden wordt denken langzaam maar zeker talig. Kinderen zijn vanaf dat moment steeds beter in staat om hun gedachten te verbaliseren (Honeycutt 2019, 7-8; DeSouza, DaSilviera, en Gomes 2008, 155).

Communicatie, die eerder louter gericht was op anderen en een hoofdzakelijk sociale functie had, wordt door kinderen vanaf dat moment steeds vaker ingezet om hun gedachten te reguleren. Dit gaat volgens Vygotsky in een aantal stappen. In de eerste fase eigenen kinderen zich enkel de dialogische structuur toe. Dit doen ze door zichzelf hardop de instructies te geven die hun omgeving ze heeft aangeleerd. Deze vorm van hardop denken – ook wel *private speech* genoemd – helpt kinderen om problemen te analyseren en overzichtelijk te maken, en om hun gedrag in de richting van een oplossing te sturen (San Martín Martínez, Boada i Calbet, en Feigenbaum 2011, 214). Denk hierbij aan

taakrelevante uitingen (“dit hoort hier”), taakrelevante instructies (“dit rode stuk moet hierna”), relevante vragen aan jezelf (“waar hoort dit stuk?”), en relevante affectexpressie (“dit is moeilijk!”) (Bono en Bizri 2013, 662, 666).

Deze voor buitenstaanders hoorbare instructies worden met de jaren steeds minder duidelijk geïncaliseerd, totdat ze in de tweede fase geïncaliseerd worden en langzaam overgaan tot de stille vorm die Vygotsky ‘zelfspraak’ noemt (Langland-Hassan en Vicente 2018, 3; DeSouza, DaSilviera, en Gomes 2008, 155; San Martín Martínez, Boada i Calbet, en Feigenbaum 2011, 216; Vicente en Martínez-Manrique 2011, 209-210). Kinderen zijn vanaf dat moment in staat om in hun hoofd instructies aan zichzelf te geven. Daarmee wordt de overstap gemaakt van het interpersoonlijke of sociale niveau naar het psychologische of interne niveau (Bono en Bizri 2013, 659). Wat begon als sociale dialoog, is vanaf dat moment verinnerlijkt en aan het individu zelf gericht.

Er zijn dus drie stadia in de ontwikkeling van zelfspraak te onderscheiden: 1) verzorgers geven kinderen instructies via een openlijke sociale dialoog, 2) rond het derde levensjaar voeren kinderen deze dialoog zelf door zichzelf hardop instructies te geven, en 3) 5-jarigen vocaliseren de zelfinstructies steeds minder vaak hardop tot er een voor de buitenwereld niet-waarneembare vorm van zelfspraak ontstaat. De oorspronkelijke dialogische vorm en functie blijft bij al deze stappen behouden (Perrone-Bertolotti et al. 2014, 223; Bono en Bizri 2013, 659).

Of zelfspraak daadwerkelijk zo functioneert als Vygotsky beweert is onderwerp van discussie. Het idee dat ons sociale taalgebruik invloed heeft op ons denken en onze zelfspraak is daarentegen minder controversieel (Geurts 2018, 272). Dat blijkt onder meer uit de manier waarop we tegen onszelf praten. Op dezelfde manier waarop er tegen een individu gesproken wordt, en een individu tegen anderen spreekt, kan een individu ook tegen zichzelf spreken. Wanneer we tegen onszelf spreken, doen we dit in dezelfde taal als we tegen anderen spreken, in het eigen stemgeluid, en vaak in de tweede persoon (Hurlburt, Heavey, en Kelsey 2013, 1482, 1488; Dolcos en Albarracin 2014, 636-637; Vicente en Martínez-Manrique 2011, 209). In dezelfde vorm waarin we een ander instrueren om een taak uit te voeren (bijvoorbeeld door: “je moet de afwas doen”), spreken we vaak ook tegen onszelf (“je moet de afwas doen”). Zelfspraak kan daardoor dialogische kwaliteiten bevatten, maar toch aan onszelf zijn gericht.

Ook spiegelen we de inhoud van onze zelfspraak vaak aan wat anderen tegen ons zeggen. Onderzoek wijst uit dat positieve opmerkingen van ouders en docenten positieve zelfspraak bij kinderen teweeg brengen, terwijl negatieve opmerkingen kunnen leiden tot negatieve zelfspraak, minder productief gedrag, en faalangst (Oliver et al. 2008, 201; Burnett 1996, 62; Honeycutt 2019, 4; Perrone-Bertolotti et al. 2014, 231). Kinderen die het idee hebben dat ze negatief beoordeeld worden door hun ouders of leraren, ontwikkelen een negatiever zelfbeeld en hebben minder vertrouwen in hun eigen kunnen en functioneren (Burnett 1996, 66). Zo zal iemand die regelmatig beschuldigend wordt aan-

gesproken ook op een beschuldigende manier tegen zichzelf leren spreken (“je kunt het toch niet”).

2.1 Privé-verplichtingen

Gegeven de continuïteit tussen ons sociale taalgebruik en onze zelfspraak, zou een theorie die verklaart hoe we tegen anderen praten ook moeten kunnen verklaren hoe we tegen onszelf praten. Privé-taalgebruik verschilt immers niet wezenlijk van sociaal taalgebruik – met uitzondering van het publiek waaraan we onze uitingen richten (Martínez-Manrique en Vicente 2015, 11). Om deze continuïteit te verklaren, richt ik me op Geurts’ (2018) analyse van zelfspraak. Volgens Geurts moet er een overkoepelende theorie zijn die zowel taalhandelingen aan anderen als taalhandelingen aan jezelf kan duiden (Geurts 2018, 272-273). Communicatie, een definiërende eigenschap van sociaal taalgebruik, zal dus ook een belangrijk kenmerk van zelfspraak zijn. In deze sectie zal ik laten zien dat communicatie het beste kan worden begrepen als het aangaan van (privé-)verplichtingen.

De standaardbenadering van communicatie begrijpt een taaluiting als een vorm van informatie-uitwisseling. Via een communicatieve handeling wordt informatie doorgegeven van zender naar ontvanger. Wanneer je zegt dat iemand iets goed heeft gedaan, geef je daarmee door dat iemand iets goed heeft gedaan. De communicatie is geslaagd wanneer de ontvanger de informatie heeft ontvangen dat hij iets goed heeft gedaan.

Door ook zelfspraak op deze manier te benaderen stuiten we op een probleem. Als ik tegen mezelf zeg dat ik iets goed heb gedaan, stuur ik de informatie naar mezelf dat ik vind dat ik iets goed heb gedaan. Deze communicatiepoging is succesvol wanneer ik van mezelf de informatie ontvang dat ik iets goed heb gedaan. Dit klinkt nogal vreemd. Als je zowel zender als ontvanger bent, dan weet je al welke informatie je zult ontvangen. Het is zinloos om van jezelf te horen dat je iets goed hebt gedaan wanneer je al weet dat je dat van jezelf vindt. Communicatie veronderstelt dus een zekere asymmetrie tussen wat de spreker en hoorder weten. Deze epistemische asymmetrie bestaat niet wanneer je zowel spreker als hoorder bent (Geurts 2018, 277-278; Martínez-Manrique en Vicente 2015, 6; Lysiak en Puchalska-Wasył 2019, 210-211).

Wanneer we communicatie louter zouden begrijpen als een vorm van informatie-uitwisseling, zou spreken tegen jezelf vrij zinloos zijn. Volgens Geurts is het daarom beter om communicatie te begrijpen als een manier om verplichtingen (*commitments*) aan te gaan. In het dagelijkse leven zijn er veel situaties waarin mensen hun eigen handelingen met die van anderen moeten coördineren. Niet enkel om gedeelde doelen te bereiken (bijvoorbeeld afspreken wie de afwas doet, of het maken van vakantieplannen), maar ook om samen te wonen en op dezelfde weg te kunnen rijden. Om van A naar B te komen moeten andere automobilisten kunnen inschatten wat andere weggebruikers gaan doen. Daarvoor willen ze weten hoe anderen zich zullen gedragen en wat ze aan hen hebben.

Verplichtingen maken dit gedrag inzichtelijk. Het belangrijkste doel van verplichtingen is om ons handelen te beperken (Geurts 2018, 280) Wanneer je een verplichting aangaat wordt je beperkt in welke handelingen je mag uitvoeren. Je wordt verplicht om enkel gedrag vertonen dat past bij je verplichting(en). Dit maakt je gedrag (tot op zekere hoogte) voorspelbaar. Wanneer je tegen iemand zegt dat je denkt dat het gaat regenen, zal de ander daar doorgaans uit concluderen dat je denkt dat het gaat regenen. Dit betekent dat hij verwacht dat je onder normale omstandigheden naar dat geloof zult handelen, en het gedrag zult vertonen dat past bij dat geloof. Hij zal dus verrast zijn wanneer je tegen die verplichting in handelt (zoals in je badkleding op het strand gaan liggen). Ook verwacht de ander dat je in staat bent om je uitspraak te verdedigen. Wanneer er getwijfeld wordt aan je bewering (“hoe weet je dat het gaat regenen?”), moet je kunnen verklaren waarom dat je dat denkt. Dit kan bijvoorbeeld door aan te geven dat je het weerbericht hebt gelezen of de lucht steeds donkerder ziet worden.

Door van anderen te verwachten dat ze hun handelen afstemmen op hun hun uitspraken, en daar niet zomaar tegenin gaan, weten mensen wat ze aan elkaar hebben. Zo kunnen ze hun eigen gedrag met dat van anderen coördineren. Als je je buurman belooft om een week op zijn huis te passen, zal hij verwachten dat je in overeenstemming met je uitspraak handelt en een week op zijn huis let (bijvoorbeeld door zijn planten water te geven en de post te verzamelen). Dat betekent dat hij dit zelf niet hoeft te doen en met een gerust hart op vakantie kan gaan. Als je buurman later die week thuiskomt verwacht hij (op basis van je uitspraak) dat je op zijn huis hebt gepast.

Wanneer blijkt dat je dit niet hebt gedaan, reageert je buurman waarschijnlijk verrast. Hij verwachtte dat je in overeenstemming met je belofte zou handelen. Dat je niet hebt gedaan, viel voor hem niet te voorspellen. Hoe vaker je tegen je verplichtingen in handelt, des te onvoorspelbaarder je voor anderen wordt (Turri 2017, 1-2). Onvoorspelbaar gedrag maakt het erg lastig je handelen met dat van iemand anders te coördineren. Daardoor wordt het lastig om in te schatten wat anderen gaan doen. Het aangaan van een verplichting is daarom bindend tot hier expliciet afstand van wordt gedaan (Geurts 2018, 280). Dit kan bijvoorbeeld door te zeggen dat je je hebt bedacht, of dat je bij nader inzien niet genoeg tijd hebt om op het huis van je buurman te letten.

Verplichtingen kunnen we ook op onszelf toepassen. Dit noemt Geurts ‘privé-verplichtingen’ (*private commitments*). Wanneer je jezelf de instructie geeft om de planten water te geven (“je moet de planten water geven”), ga je een privé-verplichting aan om naar deze instructie te handelen. Zo maak je voor jezelf duidelijk wat je wel en niet moet doen. Net als sociale verplichtingen, beperken privé-verplichtingen ons handelen. Als je jezelf belooft om je planten water te geven, kun je niet zomaar een maand op vakantie zonder met je verplichting te breken (Geurts 2018, 280-281). Bepaalde handelingen zijn dus wel in overeenstemming met je verplichting (de planten water geven) en

andere niet (op vakantie gaan). Privé-verplichtingen zorgen er zo voor dat je onder normale omstandigheden in overeenstemming met je uitspraken handelt.

Hoewel privé-verplichtingen wel verplichtingen zijn, zijn ze in de praktijk een stuk minder hard dan sociale verplichtingen. De consequenties van het breken met je privé-verplichtingen zijn doorgaans niet zo groot. Ook is het makkelijker om met jezelf te onderhandelen over een afspraak dan met iemand anders. Het is daarom niet ongebruikelijk dat mensen vergeten dat ze iets tegen zichzelf hebben gezegd, of bij nader inzien niet genoeg motivatie hebben om in overeenstemming met hun uitspraak te handelen – zo kan een nieuwe activiteit intensiever blijken dan gedacht. De meeste mensen zullen zichzelf dus niet meteen aanvallen of wantrouwen wanneer ze met een privé-verplichting breken. Als je vergeet dat je jezelf een instructie hebt gegeven, verwacht je ook niet van jezelf dat je bepaald gedrag moet vertonen. Hoewel je van bijna elke verplichting aan jezelf kunt terugkomen, kun je niet op grote schaal van al je privé-verplichtingen afzien. Dan zou je waarschijnlijk niet meer weten hoe je je moet gedragen (Geurts 2018, 281).

Wel kan regelmatig breken met je verplichtingen invloed hebben op je zelfbeeld. Dit blijkt bij een perfectionist die zichzelf beveelt om een perfect project in te leveren. Aangezien veel onderdelen niet binnen zijn controle vallen (bijvoorbeeld door ziekte, een gebrek aan tijd, onverwachte moeilijkheden, et cetera) is de kans groot dat zijn eindproduct niet in elk opzicht perfect zal zijn. Wanneer hij er vaker niet in slaagt om zijn handelen af te stemmen op zijn (al dan niet onrealistische) verplichtingen, en hij zichzelf regelmatig moet teleurstellen, dan kan hij op den duur gaan twifelen aan zichzelf. Hij kan het idee krijgen dat hij niet goed in staat is om zijn handelen adequaat af te stemmen op zijn uitspraken. Iets soortgelijks kan spelen bij een roker die er keer op keer niet in slaagt om te stoppen, ondanks dat ze zichzelf dit al ontelbaar veel keren heeft voorgenomen.

Onze privé-verplichtingen zijn dus doorgaans bindend. Verplichtingen komen in twee vormen: telisch en atelisch. Doelgerichte, oftewel telische, privé-verplichtingen (zoals beloftes, bevelen, en instructies) richten je handelen en denken op (het bereiken van) een doel. Daarmee functioneren ze op een soortgelijke manier als intenties. Wanneer je je jezelf belooft of beveelt om te stoppen met drinken, heb je intuïtief ook de intentie om te stoppen met drinken (Geurts 2018, 279-281). Telische verplichtingen drukken dus een intentie uit.

Volgens Bratman (1987) zijn intenties niet enkel wensen, maar ook plannen om bepaald gedrag te vertonen. Ze motiveren ons (net als wensen) om op een bepaalde manier te handelen (Geurts 2018, 281). Net als telische verplichtingen, bieden intenties een kader waar sommige activiteiten wel, en andere niet in passen. Bij de intentie om gezonder te leven passen handelingen die leiden tot meer rust, beweging, en beter eten. Handelingen die leiden tot stress en burn-outs passen daar dan weer niet bij. Van iemand die beweert de intentie te hebben om goede gewoontes aan te houden, maar daar in de praktijk niet naar handelt zullen we doorgaans zeggen dat ze tegen haar intentie in handelt – of

de intentie zelfs helemaal niet heeft (De Bruin, Jongepier, en Strijbos 2015, 824).

Ook zijn intenties redelijk stabiel. Het is altijd mogelijk om van gedachten te veranderen, maar onder normale omstandigheden blijf je bij je intentie (Geurts 2018, 281). Als je de intentie hebt om gezond te leven, dan handel je naar die intentie tot je daar niet meer in slaagt (bijvoorbeeld door tijdgebrek, ziekte, en de invloed van andere verplichtingen). Pas wanneer niet meer naar je intentie kunt handelen, pas je je hieraan aan. Dit stelt je in staat om keuzes te maken in situaties waarin je weinig denktijd hebt. Je hoeft dus niet ter plekke na te denken wat je wilt, maar hebt daar van tevoren al over nagedacht. Intenties bieden zo een vooraf opgesteld doel waar je je handelen op kunt richten.

Niet-doelgerichte, oftewel atelische privé-verplichtingen (zoals beweringen, verklaringen, en beoordelingen) zijn daarentegen niet zo duidelijk op een doel gericht, maar kunnen tot verschillende handelingen en denkpatronen leiden. Het doen van een bewering richt je handelen niet op een doel, maar biedt een stabiel kader waarbinnen bepaalde handelingen wel, en andere niet passen. Sommige handelingen zijn in overeenstemming met je uitspraak, en andere niet. Atelische privé-verplichtingen verplichten je daardoor om op een bepaalde manier te handelen – een manier die in overeenstemming is met je beweringen, verklaringen, of beoordelingen.

Waar telische privé-verplichtingen op onszelf toegepast functioneren als intenties en wensen, vertonen atelische privé-verplichtingen meer overeenkomsten met overtuigingen en vermoedens. Wanneer je jezelf verplicht tot de waarheid van een propositie, ben je ervan overtuigd dat die propositie waar is (Geurts 2018, 282). Als je tegen jezelf zegt dat je telefoon in de keuken ligt, dan handel je in overeenstemming met die bewering. Je gedraagt je dus alsof je telefoon in de keuken ligt. Wanneer iemand aan je vraagt waar je telefoon is, zul je op basis van je overtuiging naar keuken wijzen. Omdat je gelooft dat een uitspraak aan jezelf waar is, handel je naar die uitspraak.

Zelfspraak dient dus om tegen jezelf te spreken. Deze spraak valt het beste te begrijpen in termen van privé-verplichtingen. Eenmaal toegepast op onszelf, nemen sociale taalhandelingen (zoals beweringen, vragen, en beloftes) de vorm aan van intenties en overtuigingen. Omdat zowel intenties als overtuigingen stabiel zijn (Geurts 2018, 282-283) en je handelen beperken, kun je met privé-verplichtingen je eigen gedrag coördineren. Door te weten wat je moet doen, weet je ook hoe je moet handelen en welke andere handelingen je daaromheen kunt plannen. Als je de intentie hebt om ‘s middags je fiets naar de fietsenmaker te brengen, dan plan je daar de rest van je dag omheen (Geurts 2018, 281). Waar anderen hun handelen coördineren met jouw sociale verplichtingen, coördineer je je eigen handelen met je privé-verplichtingen.

2.2 Toepassingen zelfspraak

Taalhandelingen zijn niet beperkt tot beweringen en beloftes. Hoewel het grootste deel van de taalhandelingen te interpreteren valt op basis van het bovenstaande onderscheid tussen telische en atelische privé-verplichtingen, lijkt het mij toch zinvol om van enkele van deze taalhandelingen toe te lichten hoe ze ons gedrag beperken en sturen. Hiervoor zal ik beloftes, bevelen, instructies, beweringen, verklaringen, en beoordelingen kort bespreken. Er zijn nog wel meer toepassingen van zelfspraak te verzinnen, maar die laat ik, met het oog op helderheid, in deze scriptie buiten beschouwing.

Ten eerste bespreek ik beloftes en bevelen samen. Eerder heb ik aangegeven dat telische privé-verplichtingen, waaronder beloftes en bevelen, je op een doel richten. Als je iemand anders belooft om een project af te ronden, wordt je verplicht om zo te handelen zodat de propositie “ik rond het project af” waar wordt. Dit geeft de ander het recht om zijn handelen af te stemmen op het idee dat jij je project zult afronden (Geurts 2018, 279).

Bevelen werken net anders. Als iemand je beveelt om een project af te ronden (“je moet het project afronden”), dan wil hij daarmee zorgen dat jij iets doet – in dit geval: een project afronden. De ander verwacht op basis van de verplichting die uit een bevel volgt – de verplichting om je project af te ronden – dat je je handelen op dat doel zult richten. Bevelen lijken op beloftes in de zin dat beiden een telische verplichting tot gevolg hebben; je moet je handelen op een doel richten. Bevelen verschillen van beloftes doordat niet de spreker, maar de toehoorder zijn handelen op dat doel moet richten. Het project wordt enkel afgerond wanneer de persoon aan wie het bevel is gegeven naar zijn verplichting handelt (Geurts 2018, 283).

Wanneer je de belofte en het bevel om een project af te ronden op jezelf toepast, volgt daar de privé-verplichting uit om het project af te ronden. Wanneer je jezelf belooft of beveelt om een project af te ronden – bijvoorbeeld een masterscriptie – verplicht je jezelf om dit doel te behalen, en om handelingen uit te voeren die je dichterbij dat doel brengen. Dit kunnen tussenstappen zijn als het maken van een inhoudsopgave, het tellen van het aantal woorden, en het zoeken naar taalfouten, maar het kunnen ook minder relevante handelingen zijn, zoals het maken van een mooie titelpagina. Door jezelf duidelijk te maken welk (algemeen) doel je wilt behalen, weet je tot op zekere hoogte welke handelingen je moet uitvoeren en waar je je gedrag op moet richten.

Ten tweede bespreek ik instructies. Telische verplichtingen volgen uit beloftes en bevelen, maar ook uit instructies. Wanneer iemand instructies geeft (zoals: “als dit, dan dit” of “eerst dit, dan dat”), dan doelt hij of zij erop dat jij die stappen of die volgorde aanhoudt. De ander verwacht dus dat jij je verplicht tot het nemen van de stappen die de hij aangeeft, of tot het aanhouden van een voorgestelde volgorde.

Wanneer je een instructie geeft aan jezelf, ga je zelf een telische privé-verplichting aan om op een bepaalde manier te handelen. Dit kan betekenen dat je een bepaalde volgorde moet aanhouden, of je handelen moet richten

op het nemen van bepaalde (tussen)stappen. Om je masterscriptie af te ronden kun je jezelf instrueren om specifieke handelingen uit te voeren (“om je masterscriptie af te ronden, moet je eerst nog een inhoudsopgave maken, het aantal woorden tellen, en de spelling en grammatica nakijken”). Hieruit volgt een privé-verplichting om die drie handelingen uit te voeren (en eventueel om die volgorde aan te houden). Daarmee zijn we weer terug bij Vygotsky’s idee van het internaliseren van instructies. De instructies die we van onze omgeving geleerd hebben, passen we toe door onszelf te verplichten tot het uitvoeren van bepaalde handelingen, of het aanhouden van een bepaalde volgorde. Daardoor weten we wat we wel en niet moeten doen. Ons handelen moet gericht zijn op het maken van een inhoudsopgave, het tellen van de hoeveelheid woorden, en het zoeken naar taalfouten, en niet op het maken van een mooie titelpagina.

De specifieke handelingen die we uitvoeren bij instructies zijn vaak concreter dan bij bevelen en beloftes, maar de uitwerking is hetzelfde – al kun je jezelf ook een algemene instructie geven (zoals: “je moet je masterscriptie halen”). Door jezelf te instrueren om specifieke handelingen uit te voeren, maak je voor jezelf inzichtelijk welke handelingen je moet uitvoeren en op welke manier je dat moet doen. Zo weet je op welke activiteiten je je handelen moet richten. Door jezelf te beloven of bevelen om een einddoel te bereiken, voer je handelingen uit die je dichter bij dat doel brengen. Welke specifieke handelingen dit zijn is minder duidelijk, maar ze zijn desalniettemin gericht op een doel.

Ten derde zal ik behandelen hoe we beweringen op onszelf toepassen. Ate-
lische privé-verplichtingen, waaronder beweringen, zijn minder doelgericht dan beloftes en bevelen. Als je aan anderen beweert dat je in een slecht restaurant hebt gegeten, dan beperkt dat je handelen op een andere manier dan een bevel of belofte. Anderen zullen verwachten dat je in overeenstemming met je uitspraak zult handelen (Geurts 2018, 279). Ze gaan er dus van uit dat je gelooft dat je dat restaurant echt zo slecht vond, en dat je hier in de praktijk naar zult handelen. Als ze je een korte tijd na je bewering in hetzelfde restaurant zien zitten dat je eerder zo slecht bevond, kunnen ze je dus om een verklaring vragen. Je bewering dat je in een slechts restaurant hebt gegeten verplicht je om te handelen alsof de propositie “ik heb in een slecht restaurant gegeten” waar is.

Door iets aan jezelf te beweren, ga je een privé-verplichting aan om je handelen af te stemmen op je uitspraak. Stel dat een langverwacht etentje bij een nieuw restaurant op de hoek uitloopt op een enorme teleurstelling. De bediening is onbeleefd, het eten is koud, en je komt er na affloop achter dat je veel teveel hebt betaald voor de drankjes. Wanneer je thuiskomt voel je je bedrogen. Je kunt dan tegen jezelf zeggen dat je boos bent (“ik ben zo boos!” of “ik voel me zo bedrogen door dat belabberde restaurant!”).² Hieruit volgt

²Dolcos en Albarracin (2014) beweren dat er een functioneel verschil zit tussen het gebruik van de eerste en tweede persoon. Zo spreken mensen zichzelf aan met ‘jij’ in gevallen waarin expliciete zelfregulering nodig is en er een keuze moet worden gemaakt. Het gebruik van ‘ik’ lijkt daarentegen beperkt tot de situaties waarin individuen over hun gevoelens spreken

een verplichting om te handelen alsof je boos bent, of je bedrogen voelt. Dit kunnen handelingen zijn als: even flink bewegen (sporten of een rondje lopen), een slechte recensie schrijven, je vervelende ervaring delen met een vriend of vriendin, of een ander (lees: beter) restaurant in de buurt zoeken. Een bijkomend voordeel van het uitvoeren van handelingen die iets met je boosheid doen, is dat je, met het handelen vanuit je emoties, voorkomt dat je je emoties opkropt of verdringt. Door jezelf te verplichten om iets met die boosheid te doen, verwerk je je slechte ervaring. Door duidelijk te maken binnen welk kader je moet handelen, maken atelische privé-verplichtingen inzichtelijk wat je wel en niet moet doen.

Nu het algemene beeld wel helder is, zal ik de vierde en en vijfde taalhandelingen wat korter behandelen. Ik begin met verklaringen. Declaratieve taalhandelingen, zoals verklaringen, functioneren op een soortgelijke manier als beweringen. Net als uit een bewering aan jezelf, volgt uit een verklaring aan jezelf de privé-verplichting om je handelen af te stemmen op je uitspraak. Als het restaurant zo slecht was dat je zeker weet dat je nooit meer terug wilt, dan kun je voor jezelf verklaren dat dit de laatste keer was dat je naar dat restaurant bent geweest (“dit was de laatste keer dat ik naar dat belabberde restaurant ben geweest!”, of “de volgende keer zoek je maar een ander restaurant!”). Je moet voortaan dus naar andere restaurants zoeken, en je moet (tenzij je je expliciet bedenkt) de volgende keer dat je uit eten gaat niet meer naar hetzelfde restaurant gaan. Net als bij beweringen liggen de specifieke handelingen die hieruit volgen vaak niet vast, maar zijn er verschillende reacties mogelijk.

Ten vijfde, en ten slotte, behandel ik beoordelingen. Het beoordelen van jezelf (zoals: “dat heb je goed gedaan” of “je mag trots zijn op jezelf”) zorgt voor een privé-verplichting om te handelen en denken alsof de propositie “je hebt het goed gedaan” waar is. Dit betekent dat je handelt alsof je tevreden bent met jezelf. Dit betekent onder andere dat je positief op je handelen dient te reflecteren, meer aan positieve zelspraak moet doen, vertrouwen moet hebben in je toekomst, et cetera. Wanneer je tegen jezelf zegt dat je iets goed hebt gedaan, handel je dus alsof je ervan overtuigd bent dat die positieve beoordeling waar is. Positieve zelspraak kan op de lange duur dus een positief zelfbeeld tot gevolg hebben.

(Dolcos en Albarracin 2014, 636-637; Macrae et al. 2016, 858). Uit beide vormen kunnen verplichtingen volgen.

3 Representatieve spraak

Nu duidelijk is wat zelfspraak in strikte zin is, kijk ik in deze sectie naar een andere vorm van privé-taalgebruik. Het horen van stemmen, of het horen van taal, lijkt iets anders te zijn dan tegen jezelf spreken. Hurlburt, Heavey, en Kelsey vinden zelfspraak duidelijk iets anders dan het horen van taal. Het innerlijk horen van een stem, van je eigen stem, of van muziek is volgens hen niet hetzelfde als innerlijk spreken (Hurlburt, Heavey, en Kelsey 2013, 1485-1486). Denk bijvoorbeeld aan de woorden “there is no such thing as society”, gesproken door Margaret Thatcher in 1987. Het inbeelden van deze woorden is volgens Roessler duidelijk iets anders dan tegen jezelf zeggen dat je over een samenleving denkt. Het is waarschijnlijker dat je je hierbij inbeeldt dat iemand anders (indien je dat weet: Margaret Thatcher) zijn of haar gedachten over samenlevingen uitspreekt (Roessler 2016, 545-546). Je spreekt deze woorden dus niet zelf, maar je beeldt je in dat iemand anders ze zegt.

Intuïtief zit er een verschil tussen spreken tegen jezelf en voorstellen dat je tegen iemand (tegen jezelf, of tegen iemand anders) spreekt. Dit kan stil en intern, zoals bij het horen van stemmen, maar ook hardop en voor anderen hoorbaar. Dat laatste valt te illustreren aan de hand van een toneelstuk. Stel dat je een uitvoering van Shakespeare’s *Macbeth* bijwoont en Lady Macbeth de volgende zinnen hoort spreken tegen haar radeloze partner:

“How now, my lord! why do you keep alone,
Of sorriest fancies your companions making,
Using those thoughts which should indeed have died
With them they think on? Things without all remedy
Should be without regard: what’s done is done.” (3.2.8-12)

Hoewel iedereen in het publiek kan horen dat deze tekst wordt voorgedragen door de actrice die Lady Macbeth speelt, begrijp ik dit niet als een directe communicatieve poging. Wanneer acteurs hun tekst voordragen, stellen ze zich voor dat ze hun personages zijn. Zo leeft de actrice zich in in haar rol, en stelt ze zich voor dat ze zich als Lady Macbeth tot haar geschokte partner richt. Haar tegenspeler stelt zich voor dat hij Macbeth is en dat Lady Macbeth tegen hem spreekt. De dialoog tussen Macbeth en Lady Macbeth is daarom niet direct, maar indirect en gerepresenteerd. Men stelt zich voor dat de communicatie direct is. Het taalgebruik op het podium representeert de communicatie tussen Lady Macbeth en haar partner.

Gregory (2016) noemt het representeren van communicatie ‘*imagined speech*’. Ik zal naar dit begrip verwijzen met de term ‘representatieve spraak’. Volgens Gregory bestaat er duidelijk zoiets als representatieve spraak. We kunnen ons voorstellen dat we communiceren, we kunnen andere sprekers voorstellen, en we kunnen gesprekken voorstellen. Zo kan ik me voorstellen dat ik een publiek toespreek, of dat een goede vriend iets tegen anderen zegt. Zelf hoeven

we niet eens deel uit te maken van een gerepresenteerde uiting. Ik kan me namelijk ook inbeelden dat anderen een gesprek met elkaar voeren zonder dat ik daar bij ben (Gregory 2016, 660).

Representationele spraak is volgens Gregory duidelijk iets anders dan zelf-spraak – wat naar zijn mening dichter tegen sociale communicatie (*actual speech*) aanligt (Gregory 2016, 654). Hier geeft hij drie argumenten voor. Zijn eerste argument is dat zowel zelfspraak als sociale communicatie een eerste-persoonsperspectief aannemen, terwijl representationele spraak uit een ander perspectief plaats kan vinden. Je praat immers niet tegen jezelf vanuit het perspectief van een ander of een buitenstaander (Gregory 2016, 661-663). Wel kun je je inbeelden dat je jezelf hoort (of ziet) spreken. Zijn derde argument is dat zelfspraak niet begrepen kan worden als een variant van representationele spraak. Als zelfspraak een vorm van representationele spraak zou zijn, dan zouden de twee weinig tot niets van elkaar moeten verschillen. Aangezien zelfspraak in veel gevallen sterk lijkt op sociale communicatie (Gregory 2016, 665-666), terwijl dat voor representationele spraak niet geldt, bestaat er juist een duidelijk verschil.

Ik wil de lezer met name wijzen op het tweede argument dat Gregory aan-draagt. In dit argument beweert hij dat zelfspraak hetzelfde (soort) doel dient als sociaal taalgebruik. De dingen die je tegen iemand anders zegt, kun je – zoals we in de vorige sectie hebben gezien – in veel gevallen ook tegen jezelf zeggen. Voor representationele spraak geldt dit niet. Gregory illustreert dit aan de hand van een politica die zich voorstelt dat ze een toespraak houdt.

“A politician is imagining giving a speech. She is rehearsing a campaign speech and imagining saying “The roads in this community have been neglected for too long.” Suddenly, she pauses and makes an observation to herself in inner speech about the speech she is imagining giving. She utters in inner speech, “I have to remember to address the audience directly”. Then, again suddenly, she resumes imagining giving her speech, “You and your children are entitled to safety.” ” (Gregory 2016, 664)

Zelfspraak dient hier (net als sociale spraak) om taalhandelingen te doen, terwijl representationele spraak taaluitingen representeert. De politica stapt in dit voorbeeld over van representationele spraak naar zelfspraak om zichzelf een opdracht te geven. Zelfspraak en representationele spraak worden daarbij op een andere manier ingezet. Wanneer de politica zich voorstelt dat ze voor een zaal mensen spreekt, gebruikt ze taal om zich in te beelden dat ze haar toespraak houdt. Wanneer ze doorkrijgt dat ze haar publiek niet genoeg aankijkt, gebruikt ze taal om met zichzelf te communiceren dat ze haar gedrag moet aanpassen. Representationele spraak zet taal dus niet in om te communiceren met jezelf, maar om taalgebruik te representeren.

De belangrijkste les die ik uit deze argumenten wil meenemen is het idee dat zelfspraak en representationele spraak verschillende vormen van privé-taalgebruik zijn. Er zit een verschil tussen de manier waarop je tegen jezelf

spreekt en de manier waarop je taalgebruik inbeeldt.

Hoewel Gregory dit onderscheid voornamelijk maakt om het bestaan van *auditory verbal hallucinations* (AVH) te verklaren (Gregory 2016, 659), is het naar mijn idee ook de moeite waard om aandacht te besteden aan meer alledaagse gevallen van representatieve spraak (zie hiervoor sectie 3.2). Het representeren van spraak is ook een toepassing van taal. Allereerst omdat het representeren van stemmen of contactpersonen lang niet altijd hoeft te wijzen op een pathologische vorm van privé-taalgebruik. Volgens Iudici, Quarato, en Neri hebben veel mensen niet-psychotische hallucinaties waarin ze met een overleden of afwezig familielid praten. Deze hallucinaties zijn positiever van aard en verstoren het (inter)persoonlijke functioneren veel minder dan AVH's (Iudici, Quarato, en Neri 2019, 813; Vicente en Martínez-Manrique 2011, 211). Het representeren van taalgebruik zal dus iets zijn wat de meeste mensen wel eens doen.

Ten tweede omdat het representeren van spraak een vorm van mentale inbeelding lijkt te zijn.³ Bij representatieve spraak beeldt je spraak in. Je stelt je voor dat je een sociale interactie hebt, of dat anderen iets tegen je zeggen. Mentaal inbeelden komt een stuk vaker voor dan het hebben van psychotische waanbeelden. Een groot deel van ons leven besteden we aan het inbeelden van vroegere gebeurtenissen, het bedenken van alternatieven, en het fantaseren over de toekomst (Kappes en Morewedge 2016, 405). We zullen dus ook een groot deel van ons leven besteden aan het representeren van taalgebruik.

3.1 Representeren en inbeelden

Bij het inbeelden van spraak zijn een deel van de perceptuele en motorische staten actief die ook actief zijn bij het daadwerkelijk uitspreken van woorden (Zwaan 2009, 1143). Dit valt het beste te verklaren aan de hand van perceptie. Wanneer je je inbeeldt dat je iets of iemand ziet, doorloop je de eerste fasen van een perceptueel proces – met als fundamenteel verschil dat je uiteindelijk niet werkelijk iets waarneemt, maar die perceptie representeert. Volgens Moulton en Kosslyn is de belangrijkste rol van mentale inbeelding om de werkelijkheid te representeren (Moulton en Kosslyn 2009, 1274). Door een handeling in te beelden (zoals het uitspreken van woorden), representeren we wat er onder bepaalde omstandigheden zou kunnen gebeuren in ons leven, of wat de gevolgen zijn van het uitvoeren van die handeling. Het inbeelden van taalgebruik representeert dus taalgebruik.

Zoals eerder aangegeven, zijn er een aantal vormen van representatieve spraak te onderscheiden. Bij de eerste soort beeldt je je in dat je zelf iets zegt. Dit kan stil en intern, maar je kunt ook thuis hardop voor de spiegel spreken terwijl je je inbeeldt dat je ergens anders bent. Dit is bijvoorbeeld het geval bij

³De termen 'voorstellen', 'inbeelden', en 'verbeelden' lijken te impliceren dat je representaties per definitie fictief zijn. De gerepresenteerde taaluitingen kunnen volledig fictief zijn, maar lijken in veel gevallen sterk op de werkelijkheid (denk hierbij aan herinneringen aan eerdere contactmomenten en verwachtingen van toekomstige contacten).

Gregory's voorbeeld. De politica stelt zich voor dat ze haar toespraak houdt en ze voor een volle zaal met mensen staat. Ook kan ze zich inbeelden dat ze in het publiek zit en zichzelf hoort spreken. Ze beeldt zich daarbij nog steeds in dat ze zelf iets zegt, maar doet dit nu vanuit een ander perspectief. Onze eigen uitingen hoeven overigens niet per se aan anderen gericht te zijn. Je kunt je ook inbeelden dat je iets zegt dat aan niemand in het bijzonder is gericht (Edwards, Honeycutt, en Zagacki 1988, 40).

Bij de tweede soort representatieve spraak beelden we ons in dat we tegen iemand anders spreken, of dat iemand anders tegen ons spreekt. Dit geldt voor 'ingebeelde interacties' (*imagined interactions*). Een ingebeelde interactie is een proces waarin actoren zich inbeelden (en daardoor indirect ervaren) in eerdere en toekomstige communicatieve interacties met anderen (Zagacki, Edwards, en Honeycutt 1992, 57; Edwards, Honeycutt, en Zagacki 1988, 24; Vickery 2019, 177; Bodie, Honeycutt, en Vickery 2013, 157). Zo kunnen we ons voorstellen dat anderen ons ergens op wijzen, ons corrigeren, of ons ergens toe bevelen. Ook kunnen we ons inbeelden dat wij die bevelen aan iemand anders geven. We horen hierbij niet enkel onszelf spreken, maar krijgen ook antwoord van een, of meerdere ingebeelde gesprekspartners.

De derde soort representaties betreffen contacten waar we zelf niet bij aanwezig zijn, maar waarbij anderen tegen elkaar praten. Stel dat je net klaar bent met een sollicitatiegesprek. Afhankelijk van hoe je je eigen gesprek vond gaan, kun je je voorstellen dat je potentiële werkgevers positief, of juist negatief, aan jouw aanwezigheid terugdenken. Je kunt je inbeelden dat ze met elkaar spreken en plannen maken om je uit te nodigen voor een tweede gesprek. Dit soort representaties hoeven niet per se over jou te gaan. Je kunt je ook inbeelden dat dezelfde personen lovend met elkaar spreken over het sollicitatiegesprek van een andere kandidaat.

Honeycutt (2019) maakt verder onderscheid tussen online en offline inbeelden (Honeycutt 2019, 2-3). Het online inbeelden van spraak vindt plaats tijdens een gesprek met iemand. Dit gebeurt bijvoorbeeld wanneer je een discussie met iemand voert, en tegelijkertijd in je hoofd herhaalt wat de ander heeft gezegd en voorspellingen maakt over wat er verder zal worden gezegd. Omdat dit cognitief vrij belastend is, komt online inbeelden niet zo vaak voor – zo beweert Honeycutt. Mensen beelden vaker offline in. Dit gebeurt buiten gesprekken met anderen om – na afloop van een gesprek (retroactief), ter voorbereiding van een bijeenkomst (proactief), of bij het fantaseren over (al dan niet) fictieve gebeurtenissen (Vickery 2019, 177).

Retroactieve representaties helpen individuen om eerdere contactmomenten te reconstrueren. Als je terugdenkt aan een eerder gesprek dat niet zo goed liep, dan kan het retroactief inbeelden van dat gesprek je helpen om de emoties die je daarbij voelde te identificeren en opnieuw te voelen. Door je voor te stellen dat je een vervelend gesprek voor een tweede keer voert, herleef je hoe je je toen voelde. Dit helpt je om over eerder contact te reflecteren en moeilijke momenten te verwerken (Zagacki, Edwards, en Honeycutt 1992, 65). Retroac-

tieve representaties beïnvloeden daardoor ook ons toekomstige handelen. Door eerdere uitspraken of gesprekken in ons hoofd te herhalen, denken we na over wat we volgende keer anders zouden willen doen. Retroactief representeren helpt zo bij het effectiever maken van ons taalgebruik (Bodie, Honeycutt, en Vickery 2013, 157). De volgende keer dat je een soortgelijk gesprek voert, of met dezelfde persoon spreekt, ben je beter voorbereid op hoe je moet handelen.

Proactieve representaties helpen ons daarentegen te anticiperen op toekomstige gesprekken. Door de potentiële gevolgen van een gebeurtenis of handeling in te beelden, kunnen we rekening houden met de uiteenlopende uitkomsten van die handelingen (Moulton en Kosslyn 2009, 1274). Door een interactie te representeren kunnen mensen oefenen wat ze willen zeggen, en bedenken op welke manier ze dat willen doen. Zo kunnen we verschillende opties uitproberen, verkennen welke daarvan het beste bij ons past, en kunnen we ons voorbereiden op verschillende reacties. Als je je baas om promotie wilt vragen en niet goed weet hoe ze op je verzoek zal reageren, dan kun je deze interactie representeren en bedenken hoe je op een positieve of negatieve reactie kunt reageren. Al deze factoren hebben invloed op je uiteindelijke plan van aanpak (Markus en Nurius 1986, 955).

Dat we taalgebruik kunnen representeren, betekent echter niet dat we perfect kunnen voorspellen hoe een gesprek zal verlopen – of perfect kunnen recreëren hoe een eerder gesprek verliep. Onze representaties kunnen sterk gekleurd zijn door angsten en negatieve ervaringen (Edwards, Honeycutt, en Zagacki 1988, 40; Rosenblatt en Meyer 1986, 322). Als je bang bent dat een toespraak slecht zal verlopen en het publiek geen zin heeft om naar je te luisteren, wordt het daadwerkelijk houden van een toespraak een vrij stressvolle onderneming. Negatieve proactieve representaties kunnen je het idee geven dat je extra veel werk moet verrichten, en je gedrag extra goed in de gaten moet houden om tot een positief resultaat te komen. Negatieve retroactieve representaties kunnen je daarentegen het idee geven dat een eerdere interactie slechter verliep dan daadwerkelijk het geval was. Zo kun je lange tijd blijven nadenken over een uitspraak die de ander waarschijnlijk al lang vergeten is.

Om die reden benadrukken Hurlburt, Heavey, en Kelsey dat er onderscheid moet worden gemaakt tussen ‘mentale inbeelding’ en ‘mentale oefening’. In de praktijk blijken er grote verschillen te bestaan tussen wat mensen denken dat ze zullen zeggen en wat ze uiteindelijk zeggen (Hurlburt, Heavey, en Kelsey 2013, 1484). Zo kan iemand zich inbeelden dat hij aan iemand vraagt om naar restaurant A te gaan, maar uiteindelijk toch verzoeken om bij restaurant B te eten. Omdat je in een gerepresenteerd gesprek de vragen en antwoorden van je gesprekspartner zelf invult, ontbreekt het verrassingsmoment dat in een gesprek met anderen wel aanwezig is (Rosenblatt en Meyer 1986, 320-321). Ook stuit je in je representaties niet zo makkelijk op misverstanden en versprekingen die het gesprek in een onverwachte richting kunnen duwen. Je representatie van een gebeurtenis kan daardoor sterk afwijken van de werkelijke gebeurtenis (Vickery 2019, 177).

Representationele spraak dient dus als een middel om de werkelijkheid te representeren, en niet als vervanging of oefening van de werkelijkheid. Met het representeren van taal kunnen mensen taaluitingen representeren, onder meer door eerdere, huidige, en toekomstige contactmomenten in te beelden. Deze mentale afstand ten opzichte van een sociale handeling stelt ons in staat om eerdere ervaringen te verwerken en toekomstige uitingen te plannen. Deze representaties moeten niet begrepen worden als een 100% accurate simulatie van een interactie, maar als representaties van de algemene kenmerken en stappen daarvan.

3.2 Toepassingen representationele spraak

Waar zelspraak een duidelijke en afgebakende functie heeft (spreken tegen jezelf in de vorm van privé-verplichtingen), geldt dat niet voor representationele spraak. Het representeren van taaluitingen kan voor verschillende doelen worden ingezet. Dit blijkt al bij ingebeelde interacties, een ondersoort van representationele spraak.⁴ Volgens Honeycutt kan het inbeelden van interacties voor zes verschillende doelen worden ingezet: catharsis, oefening, compensatie, zelfbegrip, relatiebeheer, en *conflict-linkage* (een conflict in leven houden door het steeds opnieuw in je hoofd af te spelen) (Zagacki, Edwards, en Honeycutt 1992, 58, Vickery 2019, 176-177, Bodie, Honeycutt, en Vickery 2013, 159).

Omdat representationele spraak ook nog uitingen aan jezelf en tussen anderen betreft, is het aantal denkbare toepassingen hiervan nog een stuk groter. Ik onderscheid (ten minste) vijf toepassingen van representationele spraak: 1) het maken van keuzes, 2) het oefenen van spraak, 3) motivatie, 4) het innemen van een breder perspectief, en 5) het representeren van sociale verplichtingen.

Ten eerste kan representationele spraak helpen om keuzes te maken. Een groot deel van ons denken bestaat uit het uitproberen van asserties, intenties, en vragen, met als doel om een keuze te maken voor wat we (hadden) moeten denken, vragen, en doen. Door verschillende scenario's en uitkomsten voor te stellen, kun je verkennen wat de beste opties binnen een gegeven situatie zijn en welke optie je het meeste aanspreekt. Door in een precommunicatief stadium je taaluitingen te representeren en te kijken hoe ze uitpakken, is het mogelijk om te kiezen voor de optie die het beste past bij wat je duidelijk wilt maken (Roessler 2016, 548; Zagacki, Edwards, en Honeycutt 1992, 57, Edwards, Honeycutt, en Zagacki 1988, 24).

Door verschillende opties uit te proberen, kunnen we ook keuzes maken in gevallen waarin we minder zeker zijn hoe we moeten handelen. Dit kan op verschillende manieren. Stel dat je twijfelt over twee banen. Voor baan A hoef je minder ver te reizen, maar baan B klinkt over het algemeen veel interessanter. Je kunt je dan inbeelden dat je inmiddels al een tijdje bij bedrijf A actief bent en een vriend tegenkomt die sinds kort bij bedrijf B werkt. Tijdens jullie

⁴Voor de specifieke toepassingen van ingebeelde interacties, zie het werk van James M. Honeycutt.

gesprek kom je erachter dat hij het niet alleen een stuk beter naar zijn zin heeft dan jij, maar dat hij ook nog eens een hoger salaris heeft en regelmatig op vakantie kan. Zodoende kan je besluiten om toch voor bedrijf B te kiezen. Je vriend dient hier niet enkel als een gesprekspartner waar je je uitspraken op kan richten, maar hij belichaamt ook een optie of twijfel waar je mee zit (Rosenblatt en Meyer 1986, 320-321). Door actief in te gaan op deze twijfel en daarbij de voor- en nadelen aan bod te laten komen, helpt het representeren van een interactie bij het maken van keuzes.

Een andere manier om een keuze te maken, is door een probleem te verwoorden. Het vertellen van een verhaal (of het stellen van een vraag) vereist dat je een perspectief aanneemt, en min of meer snapt hoe een situatie of ervaring in elkaar steekt. Om een duidelijke vraag te stellen moet je ongeveer weten wat je niet snapt, wat je van de ander wilt weten, en hoe dat je dat moet vragen. Als je dit niet weet, kun je in theorie nog steeds een vraag stellen, maar zal het voor weinigen duidelijk zijn wat je precies wilt weten. Dit geldt ook bij verhalen. Om een coherent verhaal te kunnen vertellen moet je tot op zekere hoogte weten wat je wilt vertellen, en hoe dat je dat over wilt brengen. Het inbeelden van een uiting (met of zonder publiek) dwingt je om dit soort besluiten te maken en in een talige vorm te gieten. Door dit soort uitingen te representeren, dwing je jezelf om een standpunt in te nemen en een keuze te maken voor hoe je jezelf wilt uitdrukken.

Ten tweede helpt representationele spraak met het oefenen van spraak. Wanneer je je inbeeldt dat je iets zegt, beeldt je je ook in welke stijl en toon je daarvoor gebruikt. Door het vertellen van een verhaal (al dan niet hardop) te representeren, leer je welke zinnen mooi op elkaar aansluiten en welke zinsconstructies het beste bij je verhaal passen. Representationele spraak stelt je zo in staat om te oefenen zonder daadwerkelijk een publiek toe te spreken.

Het inbeelden van spraak kan daardoor ook helpen bij het uitspreken van moeilijke woorden. Dit kan bijzonder nuttig zijn wanneer je een andere taal probeert te leren. Beeld je in dat je met de trein door Wales reist en daar het dorp met de langste plaatsnaam van Europa wilt bezoeken: Llanfairpwllgwyngyllgogerychwyrndrobwlllantysiliogogoch. Om daar te komen moet je eerst een kaartje kopen bij een ander treinstation. Je kunt daar vragen om een retourtje naar ‘dat dorp met de lange naam’, of wijzen naar de plaatsnaam en hopen dat de mensen achter de balie snappen wat je daarmee bedoelt. Als je daarentegen het lokale treinpersoneel echt wilt imponeren, kun je ook proberen om de plaatsnaam uit te spreken (of op zijn minst de afkorting Llanfairpwll).

Dit kun je oefenen door het kopen van een kaartje te representeren. Daarbij kun je in je hoofd de uitspraak van de plaatsnaam instuderen. Door de uitspraak van de klanken te oefenen, kun je voor jezelf nagaan wat de beste manier zou zijn om Llanfairpwll uit te spreken. Dit kan volledig intern, door aan de klanken te denken en je mond niet te bewegen, maar het kan ook hardop. Door hardop (of fluisterend) te articuleren, kun je de uitspraak van de Welshe klanken oefenen. Ook kun je voor jezelf nagaan of je uitspraak een

beetje lijkt op hetgeen dat je in je hoofd had.

Het intern uitspreken van woorden staat bekend als *subvocal speech* of *silent articulation*. Verschillende studies tonen aan dat wanneer iemand activerende woorden hoort of leest (zoals ‘spring’ of ‘kijk boos’), dezelfde hersengebieden actief zijn als bij het uitvoeren van de bijbehorende handelingen (springen en boos kijken) (Zwaan 2009, 1143; Morin, Duhnuch, en Racy 2018, 376; Perrone-Bertolotti, et al. 2014, 221-222). Door het uitspreken van een moeilijk woord te representeren, activeer je veel van dezelfde hersengebieden en spieren die ook actief zullen zijn bij het uitspreken van dat woord. Het mentaal oefenen van de uitspraak van een woord traint je dus mentaal en fysiek om een woord uit te spreken. Zo ben je beter voorbereid wanneer je besluit om op het Welshe treinpersoneel af te stappen.

Ten derde kan representatieve spraak motiverend werken. Kappes en Morewedge stellen dat mentale simulaties een zelfde soort rol kunnen spelen als herinneringen (Kappes en Morewedge 2016, 406). Wanneer mensen oordelen over de waarschijnlijkheid van een toekomstige gebeurtenis (variërend van een succesvolle interactie tot een auto-ongeluk), gaan ze na in hoeverre die gebeurtenis lijkt op eerdere gebeurtenissen waar ze ervaring mee hebben. De gebeurtenissen die mensen hebben meegemaakt worden waarschijnlijker geacht om opnieuw te plaats te vinden (Kappes en Morewedge 2016, 407-408). Representaties van een situatie oefenen op een soortgelijke manier invloed uit op hoe waarschijnlijk een scenario wordt geschat.

De meeste mensen streven waardevolle doelen na die haalbaar zijn. Wanneer een doel waardevol is, maar de haalbaarheid daarvan onzeker (zoals een nerveuze spreker die voor een volle zaal moet spreken), dan kunnen mensen een positieve uitkomst inbeelden. Zo kunnen ze zichzelf ervan overtuigen dat een spannende toespraak toch succesvol af kan lopen. Het inbeelden van een succesvolle afloop (bijvoorbeeld door je de lovende woorden van je collega’s in te beelden) kan zo het vertrouwen bieden om toch een moeilijke stap te nemen. Dit omdat gerepresenteerde ervaringen, net als echte ervaringen, geïnterpreteerd worden als bewijs voor hoe en waarom gebeurtenissen plaats zullen vinden (Kappes en Morewedge 2016, 407-408). De representatie van succes wordt dus geïnterpreteerd alsof we ervaring hebben met een succesvolle toespraak.

Een vierde toepassing van representatieve spraak is om een ander (breder) perspectief aan te nemen. In tegenstelling tot zelfspraak, hoeft representatieve spraak niet in de eerste persoon plaats te vinden (Gregory 2016, 661-663). Je kunt je voorstellen dat je jezelf ziet spreken in het perspectief van je gesprekspartner, of dat je een toeschouwer bent en anderen hoort spreken. Deze afstand tot jezelf helpt je om een minder egocentristisch perspectief aan te nemen en je eigen gedrag van een afstand te beoordelen (Vicente en Martínez-Manrique 2011, 214).

In een onderzoek van Macrae et al. werd onderzocht of het aannemen van een derdepersoonperspectief helpt bij het verminderen van egocentrische

vooroordelen. Veel mensen denken dat ze door anderen beoordeeld worden op hun uiterlijk en gedrag (dit vooroordeel staat bekend als het *spotlight effect*) (Macrae et al. 2016, 855-856). In de praktijk blijken mensen zelden zoveel aandacht aan anderen te besteden. Het idee dat je buitenproportioneel zichtbaar bent, en dus constant beoordeeld en herinnerd zult worden, kan een belangrijke bron van stress zijn.

In een reeks experimenten moesten proefpersonen zich inbeelden dat ze een opvallend t-shirt droegen en veertig mensen hen passeerden. Vervolgens moesten ze aangeven vanuit welk perspectief ze dit hadden ingebeeld: vanuit hun eigen perspectief, of vanuit de derde persoon. Hoe vaker de proefpersonen een derdepersoonsperspectief aannamen, des te minder ze het idee hadden dat ze opvielen. Macrae et al. concluderen hieruit dat het aannemen van een breder perspectief egocentrisme kan verminderen (Macrae et al. 2016, 856-858). Mogelijke redenen hiervoor zijn dat de eerste en derde persoon verschillende aspecten van een ingebeelde ervaring benadrukken. Zo letten we in de eerste persoon meer op de concrete ervaringsdetails en onze psychologische reacties, terwijl de derde persoon afstandelijker is en meer aandacht heeft voor het handelen van anderen. We letten in de derde persoon niet enkel op onszelf, maar ook op de bredere context en hoe anderen zich voelen.

Door een breder perspectief aan te nemen (bijvoorbeeld een auctoriaal perspectief, of door jezelf in het publiek voor te stellen) wordt je minder bewust van je eigen ervaring, en richt je je op de bredere context. Door jezelf te horen spreken, of door vanuit een ander perspectief naar jezelf te luisteren, kun je nagaan of een toespraak echt zo slecht gaat als je in eerste instantie vreesde. Het aannemen van een breder perspectief stelt je bovendien in staat om meer aandacht te besteden aan factoren die wel binnen je controle vallen, zoals duidelijk spreken en het publiek duidelijk aankijken. Dit soort factoren zijn makkelijker aan te passen dan ‘slecht bezig zijn’ of ‘niet interessant genoeg zijn’.

De vijfde toepassing van representatieve spraak, en de laatste toepassing die ik in deze sectie zal bespreken, is het representeren van sociale verplichtingen. De verplichtingen waar we onszelf aan houden zijn in veel gevallen een stuk flexibeler dan de verplichtingen waar we anderen aan houden. Als je vergeet dat een privé-verplichting bent aangegaan, verwacht je ook niet van jezelf dat je bepaald gedrag moet vertonen. Sociale verplichtingen zijn een stuk minder flexibel. Wanneer iemand bepaalde verwachtingen van je heeft, kom je niet zomaar onder je uitspraken uit. Zo moet je in staat zijn om je uitspraak tegen twijfel te verdedigen en moet je in overeenstemming handelen met je verplichting. De druk is hier een stuk groter om niet met je verplichtingen te breken.

Deze sociale druk kun je representeren. Stel dat je met een team aan een project werkt. Elk teamlid heeft hier zijn eigen taak en het is de bedoeling dat het project over een paar weken wordt ingeleverd. Wegens een gebrek aan motivatie loop je nogal achter op jouw deel. Instructies aan jezelf (“je moet aan je project werken”) blijken niet effectief. Om jezelf toch te motiveren, kun

je je inbeelden dat je collega's boos zullen reageren wanneer ze ontdekken dat je nog niet ver bent, en je zullen wijzen op je verplichting. Er werd van je verwacht dat je je zou inzetten voor het project.

Door een sociale verplichting te representeren, kun je je inbeelden dat anderen van je verwachten dat jij bepaald gedrag zult vertonen, en dat ze zullen protesteren wanneer je tegen je verplichtingen in handelt. Je kunt je bijvoorbeeld voorstellen dat ze boos zullen reageren en je de negatieve consequenties van je gebrek aan motivatie zult ondervinden. Daarmee vergroot je de druk op jezelf om bepaalde handelingen uit te voeren.⁵ Waar het breken met een privé-verplichting relatief weinig consequenties met zich mee brengt, is het een stuk lastiger om tegen je verplichting in te handelen wanneer je het idee hebt dat anderen dat zullen afkeuren. Deze gerepresenteerde externe druk kan helpen om je ergens toe te zetten.

⁵Let wel: het overmatig representeren van sociale druk lijkt mij – met name op lange termijn – erg stressvol.

4 Varianten van privé-taalgebruik

In de vorige twee secties heb ik toegelicht hoe zelfspraak en representationele spraak functioneren en welke toepassingen beide vormen kunnen dienen. In deze sectie zal ik laten zien dat privé-taalgebruik gevarieerd is, en niet kan worden gereduceerd tot zelfspraak. Ik zal met het laatste punt beginnen.

In de literatuur over privé-taalgebruik krijgen uiteenlopende toepassingen het etiket ‘zelfspraak’ opgeplakt, waaronder subvocalisatie en planning (Vincente en Martínez-Manrique 2011, 213), ongesymboliseerd denken (Manrique-Martínez en Vicente 2015, 3), *silent articulation* (Perrone-Bertolotti et al. 2014, 222), dromen (DeSouza, DaSilviera, en Gomes 2008, 155), reflectie (Łysiak en Puchalska-Wasyl 2019, 210), en autobiografische herinneringen (Morin, Duhnycz, en Racy 2018, 376). Hoewel veel van deze toepassingen te maken hebben met privé-taalgebruik, is het vaak niet helder of het daarmee ook meteen functies van zelfspraak zijn.

In sectie 2 heb ik laten zien dat je met zelfspraak in strikte zin spreekt tegen jezelf. Het is onduidelijk hoe subvocalisatie, *silent articulation*, reflectie, en autobiografische herinneringen moeten worden begrepen als communicatie met jezelf. Subvocalisatie en *silent articulation* lijken meer te maken hebben met het voorbereiden van sociale spraak dan met aan jezelf gerichte spraak. Reflectie en herinneren kunnen in theorie wel volgen uit een taalhandeling aan jezelf, maar lijken mij eerder een bijgevolg dan een primaire functie van spreken tegen jezelf. Daarnaast is het onduidelijk hoe we dit soort toepassingen moeten duiden wanneer we de continuïteit tussen sociaal en niet-sociaal taalgebruik in stand willen houden (Geurts 2018, 277-278). Niet zomaar elke functie van privé-taalgebruik is dus ook een functie van zelfspraak. Zelfspraak valt beter te begrijpen als slechts een van de vele varianten van privé-taalgebruik.

Zelfspraak is dus geen containerbegrip voor alle niet-sociale toepassingen van taal, maar een specifieke vorm van privé-taalgebruik. Deze vorm wijkt duidelijk af van representationele spraak, de andere vorm van privé-taalgebruik die ik in deze scriptie heb besproken. Het voornaamste verschil tussen deze twee vormen is dat je met zelfspraak tegen jezelf praat, en je met representationele spraak taalgebruik inbeeldt. Door een taalhandeling aan jezelf te richten, stuur je je gedrag op een telische of atelische manier. Met representationele spraak praat je niet tegen jezelf, maar beeldt je je in dat je (of iemand anders) praat. Je spreekt dus niet echt, maar representeert spraak. Representationele spraak lijkt daarom dichter tegen mentale inbeelding aan te liggen.

Denk voor een laatste keer terug aan Gregory’s tweede argument: er zit een verschil tussen spreken tegen jezelf en je inbeelden dat je spreekt. De politica die zich inbeeldt dat ze haar toespraak houdt, representeert haar taalgebruik. Ze staat niet werkelijk voor een publiek, en ze spreekt niet werkelijk een publiek toe, maar ze beeldt zich in dat ze dit doet. Pas wanneer ze het idee krijgt dat ze het ingebeelde publiek niet genoeg heeft aangekeken, stapt ze uit haar verbeelding en geeft ze zichzelf de opdracht om het publiek beter aan te kijken.

Met het geven van deze opdracht spreekt de politica wel tegen zichzelf.

In dit voorbeeld wordt het contrast tussen de twee vormen helder. Zelfspraak is spraak, representatieve spraak is geen spraak, maar een representatie daarvan. Representatieve spraak gebruikt taal om talige situaties te representeren. Zelfspraak vindt bovendien vanuit het eigen perspectief plaats (Gregory 2016, 661-663). Je spreekt vanuit jezelf tegen jezelf. Representatieve spraak kan daarentegen verschillende perspectieven aannemen. Je kunt je inbeelden dat je iets zegt, dat je iets tegen iemand anders zegt, dat iemand anders iets tegen jou zegt, of dat anderen tegen elkaar spreken. De variatie is hier vele malen groter. De politica kan zich inbeelden dat ze haar toespraak houdt, maar ook dat ze in het publiek zit en zichzelf hoort (en ziet) spreken.

Het onderscheid tussen zelfspraak en representatieve spraak is in de praktijk echter lang niet zo helder als in Gregory's voorbeeld. Het kan soms onduidelijk zijn of je tegen jezelf spreekt, of dat je je inbeeldt dat iemand anders tegen je praat. Stel dat je graag wilt stoppen met roken en het bevel 'je moet stoppen met roken' door je hoofd laat gaan. Dit kan zowel een bevel aan jezelf zijn, als een representatie van het bevel van een ander (een herinnering of een verwachting). Dit wordt nog lastiger wanneer we ons bedenken dat ingebeelde uitingen niet per se in het stemgeluid van iemand anders plaats hoeven te vinden (Gregory 2016, 659; Petkov en Belin 2013, 155). Het bevel aan jezelf kan dus hetzelfde klinken, en dezelfde vorm aannemen, als het bevel van iemand anders.

Een andere complicatie is dat mensen niet enkel gebruik maken van zelfspraak of representatieve spraak, maar de twee vormen van privé-taalgebruik door elkaar gebruiken om een toespraak te plannen of een nieuw kapsel te nemen. In de praktijk zullen ze niet uitsluitend terugvallen op de ene of de andere vorm, maar gebruiken ze beide vormen. Zelfspraak en representatieve spraak zijn dus niet hard van elkaar gescheiden, maar kunnen wederzijds invloed op elkaar uitoefenen. Door een toekomstige situatie te representeren, kan iemand keuzes maken over hoe hij graag zou willen handelen. Uit die representatie kan een privé-verplichting volgen – zoals het bevel om in situatie x op x manier te handelen. Het omgekeerde is ook denkbaar. Je kunt voor jezelf een besluit maken waaruit een privé-verplichting volgt en daarvan de gevolgen verkennen door ze te representeren. Het is dus mogelijk om een verplichting te doen en daar de gevolgen van te representeren, en om de verschillende opties te representeren en op basis daarvan een zelfspreekuiting te doen.

De twee vormen van privé-taalgebruik werken dus op elkaar in en kunnen elkaar aanvullen. Daardoor kan het in de praktijk soms onduidelijk zijn met welke vorm je te maken hebt. Ik begrijp zelfspraak en representatieve spraak daarom niet zozeer als vormen van privé-taalgebruik die zich met fundamenteel andere zaken bezighouden, maar als twee vormen van niet-sociaal taalgebruik die dezelfde doelen kunnen dienen, maar dat op een andere manier doen.

5 Conclusie

Het doel van deze scriptie was om aan te tonen dat privé-taalgebruik niet gereduceerd kan worden tot zelfspraak, maar veel gevarieerder is dan dat. Hiervoor heb ik laten zien dat zelfspraak in strikte zin gedefinieerd kan worden als spreken tegen jezelf. Op dezelfde manier waarop mensen tegen anderen spreken, kunnen ze ook tegen zichzelf spreken. Dit doen ze door (privé-)verplichtingen aan te gaan. Omdat niet elke vorm van niet-sociaal taalgebruik te begrijpen valt als een vorm van spreken tegen jezelf, kan zelfspraak ook niet zomaar gelijk worden gesteld aan privé-taalgebruik. Zelfspraak is slechts een van de vele varianten van privé-taalgebruik.

Dit idee heb ik verder uitgewerkt door zelfspraak te contrasteren met representatieve spraak. Uit deze vergelijking is gebleken dat de twee vormen van privé-taalgebruik soms op elkaar kunnen lijken, en soms zelfs dezelfde doelen dienen, maar doorgaans op verschillende manieren functioneren. Waar zelfspraak op een talige manier met onszelf communiceert, representeert representatieve spraak taalgebruik. Representatieve spraak is geen vorm van communicatie, en dus ook geen ondersoort van zelfspraak, maar een andere vorm van privé-taalgebruik – een die meer weg heeft van mentale inbeelding dan van zelfspraak. Privé-taalgebruik is dus gevarieerd, en bestaat onder meer uit zelfspraak en representatieve spraak.

Net zoals privé-taalgebruik niet te reduceren valt tot zelfspraak, zijn zelfspraak en representatieve spraak hoogstwaarschijnlijk ook niet de enige niet-sociale toepassingen van taal. In de inleiding van deze scriptie heb ik aangekaart dat taal ook betrokken is bij ons werkgeheugen en bij het verwerken van pijnreacties. Om een completer beeld te krijgen van privé-taalgebruik, is het noodzakelijk om ook beter zicht te krijgen op deze en andere varianten. Verder onderzoek zou moeten uitwijzen op welke andere manieren we taal kunnen inzetten, en bij welke andere functies taal betrokken is. Pas dan hebben we echt goed zicht op de varianten van privé-taalgebruik.

6 Bibliografie

- [1] Bodie, Graham D., James M. Honeycutt, en Andrea J. Vickery. 2013. "An analysis of the correspondence between imagined interaction attributes and functions." *Human Communication Research* 39, nummer 2: 157-183. <https://doi.org/10.1111/hcre.12003>.
- [2] Bono, Katherine E., en Rana Bizri. 2014. "The role of language and private speech in preschoolers' self-regulation." *Early Child Development and Care* 184, nummer 5: 658-670. <https://doi.org/10.1080/03004430.2013.813846>.
- [3] Burnett, Paul C. 1996. "Children's self-talk and significant others' positive and negative statements." *An International Journal of Experimental Educational Psychology* 16, nummer 1: 57-67. <https://doi.org/10.1080/0144341960160105>.
- [4] De Bruin, Leon, Fleur Jongepier, en Derek Strijbos. 2015. "Mental agency as self-regulation." *Review of Philosophy and Psychology* 6, nummer 4: 815-825. <https://doi.org/10.1007/s13164-014-0190-7>.
- [5] De Guerrero, María C.M. 2005. *Inner speech - L2: thinking words in a second language*. New York: Springer.
- [6] DeSouza, Mariane L., Amanda DaSilveira, en William B. Gomes. 2008. "Verbalized inner speech and the expressiveness of self-consciousness." *Qualitative Research in Psychology* 5, nummer 2: 154-170. <https://doi.org/10.1080/14780880701734511>.
- [7] Dolcos, Sanda, en Dolores Albarracín. 2014. "The inner speech of behavioral regulation: intentions and task performance strengthen when you talk to yourself as a you." *European Journal of Social Psychology* 44, nummer 6: 636-642. <https://doi.org/10.1002/ejsp.2048>.
- [8] Edwards, Renee, James M. Honeycutt, en Kenneth S. Zagacki. 1988. "Imagined interaction as an element of social cognition." *Western Journal of Speech Communication* 52, nummer 1: 23-45. <https://doi.org/10.1080/10570318809389623>.
- [9] Geurts, Bart. 2018. "Making sense of self talk." *Review of Philosophy and Psychology* 9, nummer 2 (juni): 271-285. <https://doi.org/10.1007/s13164-017-0375-y>.
- [10] Gregory, Daniel. 2016. "Inner speech, imagined speech, and auditory verbal hallucinations." *Review of Philosophy and Psychology* 7, nummer 3 (september): 653-673. <https://doi.org/10.1007/s13164-015-0274-z>.
- [11] Honeycutt, James M. 2019. "Imagined interactions and inner speech." *Imagination, Cognition and Personality: Consciousness in Theory, Research, and Clinical Practice* nog ongepubliceerd: 1-11. <https://doi.org/10.1177/0276236619869163>.
- [12] Hurlburt, Russell T., Christopher L. Heavey, en Jason M. Kelsey. 2013. "Toward a phenomenology of inner speaking." *Consciousness and Cognition* 22, nummer 4 (december): 1477-1494. <https://doi.org/10.1016/j.concog.2013.10.003>.
- [13] Iudici, Antonio, Maria Quarato, en Jessica Neri. 2019. "The phenomenon of "hearing voices": not just psychotic hallucinations – a psychological literature review and a reflection on clinical and social health." *Community Mental Health Journal* 55, nummer 5 (juli): 811-818. <https://doi.org/10.1007/s10597-018-0359-0>.
- [14] Jowett, B. 1871. *Dialogues of Plato, translated into English with analyses and introduction*. Cambridge: Cambridge University Press.
- [15] Kappes, Heather Barry, en Carey K. Morewedge. 2016. "Mental simulation as substitute for experience." *Social and Personality Psychology Compass* 10, nummer 7 (juli): 405-420. <https://doi.org/10.1111/spc3.12257>.
- [16] Langland-Hassan, Peter, en Agustín Vicente. 2018. "Introduction." In *Inner Speech: New Voices*, geredigeerd door Peter Langland-Hassan en Agustín Vicente, 1-28. Oxford: Oxford University Press.
- [17] Lysiak, Małgorzata, en Małgorzata Puchalska-Wasył. 2019. "Functions of internal temporal dialogues." *British Journal of Guidance and Counselling* 47, nummer 2: 210-222. <https://doi.org/10.1080/03069885.2018.1540141>.

- [18] Macrae, C. Neil, Jason P. Mitchell, Diana L. McNamara, Marius Golubickis, Konstantina Andreou, Sarah Møller, Katrin Peytcheva, Johanna K. Falben, en Brittany M. Christian. 2016. "Noticing future me: reducing egocentrism through mental imagery." *Personality and Social Psychology Bulletin* 42, nummer 7: 855-863. <https://doi.org/10.1177/0146167216644961>.
- [19] Markus, Hazel, en Paula Nurius. 1986. "Possible selves." *American Psychologist* 41, nummer 9: 954-969. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.41.9.954>.
- [20] Martínez-Manrique, Fernando, en Agustín Vicente. 2015. "The activity view of inner speech." *Frontiers in Psychology* 6 (maart): 1-13. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2015.00232>.
- [21] Moulton, Samuel T., en Stephen M. Kosslyn. 2009. "Imagining predictions: mental imagery as mental emulation." *Philosophical Transactions of the Royal Society B* 365, nummer 1521 (mei): 1273-1280. <https://doi.org/10.1098/rstb.2008.0314>.
- [22] Morin, Alain, Christina Duhnyc, en Famira Racy. 2018. "Self-reported inner speech use in university students." *Applied Cognitive Psychology* 32, nummer 3: 376-382. <https://doi.org/10.1002/acp.3404>.
- [23] Oliver, Emily J., David Markland, James Hardy, en Caroline M. Petherick. 2008. "The effects of autonomy-supportive versus controlling environments on self-talk." *Motivation and Emotion* 32: 200-212. <https://doi.org/10.1007/s11031-008-9097-x>.
- [24] Petkov, Christopher, en Pascal Belin. 2013. "Silent Reading: Does the brain 'hear' both speech and voices?" *Current Biology* 23, nummer 4: 155-156. <https://doi.org/10.1016/j.cub.2013.01.002>.
- [25] Perrone-Bertolotti, M., L. Rapin, J.-P. Lachaux, M. Baciú, en H. Loevenbruck. 2014. "What is that little voice inside my head? Inner speech phenomenology, its role in cognitive performance, and its relation to self-monitoring." *Behavioural Brain Research* 261 (maart): 220-239. <http://dx.doi.org/10.1016/j.bbr.2013.12.034>.
- [26] Roessler, Johannes. 2016. "Thinking, inner speech, and self-awareness." *Review of Philosophy and Psychology* 7: 541-557. <https://doi.org/10.1007/s13164-015-0267-y>.
- [27] Rosenblatt, Paul C., en Cynthia Meyer. 1986. "Imagined interactions and the family." *Family Relations: An Interdisciplinary Journal of Applied Family Studies* 35, nummer 2 (april): 319-324. <http://dx.doi.org/10.2307/583641>.
- [28] San Martín Martínez, Conchi, Humbert Boada i Calbet, en Peter Feigenbaum. 2011. "Private and inner speech and the regulation of social speech communication." *Cognitive Development* 26, nummer 3 (juli-september): 214-229. <https://doi.org/10.1016/j.cogdev.2011.05.001>.
- [29] Stanford, Elizabeth, Christine Chambers, en Kenneth Craig. 2005. "A normative analysis of the development of pain-related vocabulary in children." *Pain* 114, nummers 1-2: 278-284. DOI: 10.1016/j.pain.2004.12.029.
- [30] Stephens, Richard, John Atkins, en Andrew Kingston. 2009. "Swearing as a response to pain." *NeuroReport* 20, nummer 12: 1056-1060. doi: 10.1097/WNR.0b013e32832e64b1.
- [31] Stephens, Richard, en Claudia Umland. 2011. "Swearing as a response to pain – effect of daily swearing frequency." *The Journal of Pain* 12, nummer 12: 1274-1281. <https://doi.org/10.1016/j.jpain.2011.09.004>.
- [32] Swee, Genevieve, en Annett Schirmer. 2015. "On the Importance of being vocal: saying "ow" improves pain tolerance." *The Journal of Pain* 16, nummer 4: 326-334. <https://doi.org/10.1016/j.jpain.2015.01.002>.
- [33] Turri, John. 2017. "Experimental work on the norms of assertion." *Philosophy Compass* 12, nummer 7: 1-9. <https://doi.org/10.1111/phc3.12425>.
- [34] Vicente, Agustín, en Fernando Martínez-Manrique. 2011. "Inner speech: nature and functions." *Philosophy Compass* 6, nummer 3: 209-219. <https://doi.org/10.1111/j.1747-9991.2010.00369.x>.

- [35] Vickery, Andrea J. 2019. "Everyday (imagined) talk: an exploration of everyday conversational topics and imagined interaction features." *Imagination, Cognition and Personality* 39, nummer 2: 175-198. <https://doi.org/10.1177/0276236618809670>.
- [36] Zagacki, Kenneth S., Renee Edwards, en James M. Honeycutt. 1992. "The role of mental imagery and emotion in imagined interaction." *Communication Quarterly* 40, nummer 1: 56-68. <https://doi.org/10.1080/01463379209369820>.
- [37] Zwaan, Rolf A. 2009. "Mental simulation in language comprehension and social cognition." *European Journal of Social Psychology* 39, nummer 7: 1142-1150. <https://doi.org/10.1002/ejsp.661>.